

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

5 februari 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU, NATUURBEHOUD EN RUIMTELIJKE ORDENING

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de vestigingsproblematiek van bedrijven uit de tuin-aanlegsector

Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening

Dinsdag 5 februari 2002

VOORZITTER : De heer Jacques Timmermans

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.46 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de vestigingsproblematiek van bedrijven uit de tuinaanlegsector

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot de heer Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening, over de vestigingsproblematiek van bedrijven uit de tuinaanlegsector.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, in een vorig leven was ik directeur van een land- en tuinbouwschool. Ik heb dan ook nog heel wat contacten met oud-leerlingen die onder meer in de tuinaanlegsector actief zijn.

Enige tijd geleden was ik aanwezig op de algemene vergadering van het Algemeen Verbond van de Belgische Siertelers en Groenvoorzieners. Daar werd uitvoerig het probleem geschetst van de vestiging van de tuinaannemingsbedrijven.

In het agrarisch gebied worden op dit moment alle tuinaannemingsbedrijven als zonevreemd bestempeld. Hierdoor wordt een hypotheek gelegd op de verdere ontwikkeling en ontplooiing van deze sector. Het sectoraal BPA zonevreemde bedrijven is een noodoplossing, maar biedt de starters uiteindelijk geen enkel perspectief.

Ook de bestaande tuinaannemingsbedrijven worden in het ongewisse gelaten omtrent hun bedrijfs-

zekerheid en eventuele uitbreidingsmogelijkheden. De problemen rijzen vaak naar aanleiding van een bouw- en/of milieuvergunningaanvraag, en verhuizen blijkt soms de enige uitweg te zijn. De vraag blijft dan uiteraard wel waar het bedrijf uiteindelijk terecht kan. Het advies van Arohm luidt hierbij veelal : woongebied of woongebied met landelijk karakter.

Sinds 1972 worden alle sociale onderhandelingen over deze sector in het Paritair Comité 145 gevoerd en sinds 1994 betaalt de tuinaanlegsector een verplichte bijdrage voor de promotie en afzetbevordering aan de VLAM. Het sterk grondgebonden karakter van de bedrijfsactiviteit van tuinaanleg blijkt uit het feit dat deze bedrijven nood hebben aan kwalitatief goede grond voor de conditionering van hun plantmateriaal. Dit is een van de criteria van de para-agrarische activiteiten uit de omzendbrief van 8 juli 1997.

Gelet op de voorgaande vaststellingen zou de vestiging van para-agrarische bedrijven in agrarisch gebied vanuit tuinaanleg mogelijk moeten zijn. Mijns inziens komen de eerder versnipperde gebieden hiervoor perfect in aanmerking.

Het bieden van bedrijfszekerheid is noodzakelijk om de verdere ontwikkeling van deze sector te stimuleren. Momenteel heerst te veel een sfeer van onzekerheid, waardoor spijtig genoeg heel wat jongeren afhaken. De vestigingsmogelijkheden van deze bedrijven zijn niet enkel van belang voor de groei van de sector, maar ook een belangrijke stimulans voor bijkomende werkgelegenheid.

Door het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen kan deze problematiek op een gezonde manier worden opgelost. Geleidelijk zullen de gemeenten via het structuurplanningsproces de problematiek van de zonevreemdheid, zowel van leegstaande hoeves als van tuinaannemingsbedrijven, moeten oplossen.

De Meyer

Mijnheer de minister, kunt u onderschrijven dat de tuinaannemingsbedrijven op termijn terecht zouden moeten kunnen in agrarisch gebied, door ze op te nemen als para-agrarisch bedrijf, en dat ze derhalve bij voorkeur gesitueerd moeten kunnen worden in zones van het agrarisch gebied die worden gekenmerkt door versnippering en relatief hoge bebouwingsgraad? Zo ja, op welke manier en onder welke voorwaarden zult u op termijn initiatieven nemen om deze groeiende sector ontwikkelingskansen te geven en meer rechtszekerheid te bieden?

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Mijnheer de voorzitter, collega's, voor het beantwoorden van deze vraag dienen we uiteraard eerst duidelijk te stellen wat we precies verstaan onder de termen 'agrarisch' en 'para-agrarisch'. Als we het meer bepaald hebben over wat kan en wat niet kan in agrarisch gebied, dient uiteraard nog steeds te worden gerefereerd aan de bepalingen van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en de gewestplannen.

Meer specifiek verwijs ik naar artikel 11 van dat koninklijk besluit, dat stelt: 'De agrarische gebieden zijn bestemd voor de landbouw in de ruime zin. Behoudens bijzondere bepalingen mogen de agrarische gebieden enkel bevatten de voor het bedrijf noodzakelijke gebouwen, de woning van de exploitanten, benevens verblijfgelegenheid voor zover deze een integrerend deel van een leefbaar bedrijf uitmaakt, en eveneens para-agrarische bedrijven.'

Er is in het verleden reeds heel wat discussie geweest over wat deze begrippen juist inhouden. We zijn daar nu al dertig jaar mee aan het worstelen. Over de term 'para-agrarische bedrijven' heeft de Raad van State al enkele keren gesteld: 'Overwegende dat, bij ontstentenis van nadere omschrijving ter zake, de term 'para-agrarisch bedrijf' in zijn spraakgebruikelijke betekenis moet worden begrepen; dat daaronder moet worden verstaan bedrijven waarvan de activiteit onmiddellijk bij de landbouw aansluit en erop afgestemd is.'

Tuinaanleg lijkt mij in alle redelijkheid noch aan te sluiten bij de landbouw, noch afgestemd te zijn op de landbouw. Het is daarentegen in hoofdorde gericht op het verstrekken van diensten aan eige-

naars van woningen, bedrijven en dergelijke meer. Er zijn mij geen arresten van de Raad van State bekend waarin een ander oordeel geveld is.

Tuinaanlegbedrijven kunnen wel in woongebied en woongebied met landelijk karakter worden ondergebracht, zoals u terecht stelt. Dit is echter ook mogelijk in bijvoorbeeld gebied voor ambachtelijke bedrijven en KMO's, zij het dat daar de grond waarschijnlijk iets te duur is om de rentabiliteit van een tuinbouwbedrijf op gang te brengen.

Een uitstekende ligging zou in een woonlint zijn, met de klassieke diepte van 50 meter langs de weg, waarbij eventuele kweekgronden voor bomen, planten en struiken zelf in het dieperliggend agrarisch gebied kunnen worden ondergebracht. Daar zijn trouwens mooie voorbeelden van. Als u weet in hoeveel woonlinten er in sommige gewestplannen is voorzien, dan lijkt het mij in sommige streken zelfs vrij gemakkelijk om een dergelijke vestigingsplaats te vinden.

Een vestiging in een gedesaffekteerde hoeve in het agrarisch gebied is uiteraard uit stedenbouwkundig oogpunt soms als vrij gunstig te beschouwen. Hier zitten we echter met het onloochenbare feit dat het in se een zonevreemde activiteit betreft, waarvoor eerst een vergunning tot functiewijziging noodzakelijk is. Die functiewijziging kan momenteel niet vergund worden, gelet op de beperkte lijst van toegelaten functiewijzigingen die sinds 18 mei 1999 door het decreet op de ruimtelijke ordening mogelijk zijn.

Mede hierdoor heb ik er bij de recentste decreetswijziging inzake zonevreemde woningen en gebouwen voor geijverd dat het decreet de Vlaamse regering de mogelijkheid zou bieden om een lijst van bijkomende toelaatbare – maar vanzelfsprekend vergunningsplichtige – functiewijzigingen op te stellen. Dat is door het decreet van 13 juli 2001 inderdaad bereikt. Bij het opstellen van de lijst zal zeker rekening worden gehouden met deze problematiek. We zullen nagaan of dit een oplossingskader kan bieden om in samenspraak met de minister van Leefmilieu en de afdeling Land via een uitvoeringsbesluit ter zake een nieuw referentiekader op te stellen.

Nieuwe vestigingen in agrarisch gebied toelaten is mijns inziens zowel uit juridisch als uit ruimtelijk oogpunt strijdig met de vigerende gewestplanvoorschriften. U zult het met me eens zijn dat we de burgers geen dienst bewijzen door toch te proberen op een of andere manier vergunningen af te geven, die dan enkele jaren later meer dan waar-

Van Mechelen

schijnlijk door de Raad van State – terecht – omwille van wettigheidsbezwaren zullen worden vernietigd. Dat is een daad van onbehoorlijk bestuur, waar ik me geenszins schuldig aan wens te maken. Wil men op bepaalde plaatsen dus toch nieuwe inplantingen in het agrarisch gebied mogelijk maken, dan lijkt mij de planologische weg de enige die voldoende zekerheid biedt om dit soort vestigingen mogelijk te maken.

Hier wordt trouwens op ingegaan in de brochure 'Gebiedsgericht beleid voor zonevreemd wonen, handleiding voor gemeenten'. Ik verwijs meer bepaald naar pagina 22 van de brochure. Hierin wordt gesteld dat de ontwikkelingsperspectieven voor deelruimten ook betrekking kunnen hebben op functiewijzigingen van bestaande woningen naar andere functies of van bestaande andere gebouwen naar wonen. Er kunnen bijvoorbeeld oplossingen aangereikt worden voor landbouwbedrijfsgebouwen die uit de landbouwbedrijfsvoering zullen worden gestoten. Het gaat hier dus eigenlijk om de discussie die sinds de warme sanering volop op gang is gekomen. Dienaangaande heb ik de minister van Leefmilieu er al verschillende keren op gewezen dat de warme sanering deels gefinancierd kan worden door een vlotter systeem van functiewijziging.

Het spreekt voor zich dat in de afweging van de verschillende nieuwe functies die al dan niet mogelijk zijn, er best rekening wordt gehouden met de visie die een gemeente zal ontwikkelen in haar gemeentelijk structuurplan met betrekking tot wonen, horeca, enzovoort. Concreet betekent dit dat de gemeente bij de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan voor een bepaalde deelruimte in uitvoering van haar structuurplan – naast een regeling voor de bestaande, vergunde woningen in die deelruimte -, tevens stedenbouwkundige voorschriften met betrekking tot de functiewijziging van landbouwbedrijfsgebouwen naar bijvoorbeeld tuinaanleg- of -aannemingsbedrijven kan formuleren.

Dit is een problematiek die in een stad als Antwerpen waarschijnlijk niet aan de orde zal komen. In een aantal buitengebieden, waar het probleem zich voordoet, zal men echter via enerzijds het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan en anderzijds aangepaste ruimtelijke uitvoeringsplannen en stedenbouwkundige voorschriften perfect oplossingen kunnen vinden.

Het spreekt voor zich dat wij ons vanuit het beleid willen engageren om mee te werken aan een oplossing die er vooral in zal bestaan dat bestaande gesaffecteerde landbouwbedrijfszetels onder bepaalde voorwaarden kunnen worden aangewend voor tuinaanlegbedrijven. Dit zullen we regelen in het kader van de uitvoering van de decreetswijziging van 13 juli 2001. Zoals u weet, heb ik me geëngageerd om deze lijst ook ter bespreking voor te leggen aan deze commissie. Ik ga ervan uit dat we dit alles met zo veel mogelijk gezond verstand en respect voor de ruimtelijke ordening moeten proberen te realiseren.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord, waar ik drie zaken uit onthoud. U moet me maar corrigeren indien ik iets verkeerd zou samenvatten.

Ten eerste constateer ik dat u het probleem onderkent, ook in zijn techniciteit. Ten tweede stelt u dat in de huidige toestand dergelijke vestigingen mogelijk zijn in woongebied of in woongebied met landelijk karakter. Als men daarbij dan eventueel bijkomende grond nodig heeft om planten te stockeren, dan kan dit in het agrarisch gebied dat achterliggend is. Ten derde begrijp ik ook dat u bereid bent op termijn te onderzoeken in welke mate gesaffecteerde boerderijen kansen kunnen bieden om tot een oplossing te komen.

U hebt verwezen naar verder overleg met de minister van Leefmilieu. Aangezien die minister ook bevoegd is voor landbouw en platteland, ga ik ervan uit dat er op dit vlak zeker geen problemen mogen zijn. Ik hoop alleen dat er vrij snel een oplossing gevonden wordt die meer bedrijfszekerheid biedt dan vandaag het geval is.

De voorzitter : Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen : Het gaat hier om de uitvoering van artikel 145bis. Voordat we dat hebben ingeschreven, is er binnen de Vlaamse regering lang gedebatteerd. Er is de bepaling dat de Vlaamse regering nadere regels kan vaststellen voor deze wijziging van gebruik. Dit slaat terug op de voorgaande passus.

Mijns inziens staan we hier voor een opportuniteit die zich 20 jaar geleden niet voordeed. Ingevolge de warme sanering komen een aantal landbouwbedrijven letterlijk leeg te staan. Ik ben er geen voorstander van om tuinbouwbedrijven te gaan inplan-

Van Mechelen

ten in landbouwgebied, maar ik wil nagaan onder welke voorwaarden bestaande bedrijfsgebouwen binnen de structurele visie van de gemeente veel-
eer kunnen worden aangewend voor tuinbouw dan voor landbouw.

Er kan natuurlijk geen sprake van zijn daar bijvoorbeeld detailhandel in onder te brengen. Er zullen dus een aantal strikte voorwaarden aan de functiewijziging worden gekoppeld. We zullen dit met de verschillende bevoegde ministers bekijken om een degelijk antwoord te formuleren.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.01 uur.*
